

[Iver Poulsen.]

kunnet opretholde byorkestre af samme kvalitet som hovedstadens — blot er de for små — skyldes det en beundringsværdig offervilje fra disse byers side. Således yder de nævnte provinsbyers indbyggere hver ca. 6 kr. årlig til musik- og teaterlivet, medens hovedstadskommunernes indbyggere kun yder 16 øre.

Provinsorkestrenes betydning for musiklivet og som kulturfaktor er så indlysende, at den ikke behøver nærmere omtale; og det burde ikke være vanskeligt at opnå enighed om, at vi fra samfundets side bør påskønne provinsens bestræbelser og offervilje på dette område, hvilket det foreliggende lovforslag også tager sigte på. Men som det hidtil har været, har samfundet ikke vist nogen påskønnelse af provinsens offervilje, tværtimod. Provinsorkestrene har levet og lever stadig under en selvfølgelig meget generende usikkerhed, fordi staten påfører dem en hård og ulige konkurrence om de bedste musikere og provinsorkestrene stadig må se sig tappet for deres bedste kræfter. Disse søger ganske naturligt til statsorkestrene, fordi staten betaler meget større honorarer, end provinsbyerne evner. Således betaler staten en slutgæge på 25 000-26 000 kr. plus pension, medens provinsbyerne kun evner at betale 16 000-18 000 kr. uden pension. Man kan ikke bebrejde musikerne, at de søger ind til de langt bedre lønnede stillinger i hovedstaden, men den store forskel i lønningerne må ændres, hvis provinsorkestrene ikke stadig skal lide under den uvished og mangel på stabilitet, som flugten af deres bedste folk til hovedstaden giver. Enhver vil kunne forstå, hvor generende det er for et orkester og en kapelmester, når man stadig må se sit orkester tappet for de bedste kræfter — og det er altid de yngste og de bedste musikere, der søger ind til statens bedre lønnede stillinger. Da det kongelige kapel sidst udvidede, måtte f. eks. Århus Byorkester afgive 3-4 mand af de bedste, og i løbet af de sidste 10 år har dette orkester måttet se 12-14 mand af sine bedste folk rejse til statens bedre lønnede stillinger. Endvidere spiller en dygtig musiker som oftest en helt afgørende rolle i et mindre provinsorkester, men kommer som regel kun til at spille en mindre betydnings-

fuld rolle i det større og bedre besatte orkester, hvorved ikke blot vedkommende provinsorkester lider et betydeligt tab; det samme gælder i nogen grad, om jeg så må sige, landets samlede musikliv, fordi den dygtigste arbejdskraft ikke bliver sat ind på den for helheden mest hensigtsmæssige plads.

Lovforslaget søger tilvejebragt en forment stabilisering af provinsorkestrenes forhold, bl. a. ved at sikre provinsmusikerne en slutløn på ca. 24 000 kr. årlig uden pension. Det er et beskedent ønske, og der er for mig det tiltalende ved lovforslaget, at det ikke tilsigter at oprette statsorkestre, men at der simpelt hen er tale om hjælp til selvhjælp, nemlig 50 pct. af orkestrenes lønningsudgifter. Det er efter min opfattelse et godt princip. Selvhjælpen har provinsen ydet i så rigt mål på et værdifuldt kulturelt område, at jeg på mit partis vegne med glæde kan anbefale lovforslaget.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg takker ordførerne for den særdeles velvillige modtagelse, lovforslaget har fået. Jeg tror godt, man kan sige, at når den velvilje er kommet så stærkt til udtryk, som den gjorde det, skyldes det ikke mindst det forhold, at alle må erkende, at provinsorkestrene har præsteret et særdeles dygtigt arbejde dér, hvor de har virket, og de har vist megen offervilje for at holde det apparat i gang, som nu engang skal til, når et stort orkester skal bygges op. Hvis ikke denne trofasthed og interesse for musikken og offervillighed hos musikerne havde været til stede, ville der ikke have været den baggrund, som der er i dag for at slutte op om en fastere ordning. Jeg synes nok, at disse musikere har et rimeligt krav på en bedre ordning, idet den usikkerhed, der knytter sig til deres stilling, er betydelig.

Jeg tror derfor, det er med god grund, at folketinget nu giver udtryk for taknemlighed ved at skaffe mere stabile og sikre vilkår for de mennesker, der udfører denne gerning, således som det er kommet til udtryk i dag, og jeg vil tro, det vil glæde de pågældende, som gennem en årrække har måttet sidde i forholdsvis usikre stillinger.

Jeg er enig i den betragtning, at forudsæt-